

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1061

van **BART CLAES**

datum: 20 september 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

3M Zwijndrecht - Saneringskosten PFAS-verontreiniging

Uit de recentste jaarrekening van 3M Belgium, die op 28 juli 2023 door de Algemene Vergadering van deze onderneming werd goedgekeurd, blijkt dat de hoge milieuvoorzieningen, gerelateerd aan de sanering van historische PFAS-verontreiniging afkomstig van de vestiging in Zwijndrecht, resulteerden in een negatief eigen vermogen. In die optiek werd al de alarmbelprocedure geactiveerd.

Om tegemoet te komen aan de bezorgdheden over de *going concern* van deze vennootschap, heeft 3M Company een support letter geschreven waarin de financiële steun aan de vennootschap wordt bevestigd. Die ondersteuning is voorlopig echter slechts gegarandeerd tot de aandeelhoudersvergadering die de jaarrekening van 2023 zal goedkeuren, wat medio 2024 mag verwacht worden.

Verder blijkt uit bovenvermelde jaarrekening eveneens dat de Nederlandse overheid het bedrijf 3M Belgium op 23 mei 2023 formeel in gebreke en aansprakelijk heeft gesteld voor alle schade die de Nederlandse staat heeft geleden en nog zal lijden vanwege de door 3M Belgium veroorzaakte PFAS-verontreiniging op het Nederlandse grondgebied. Het hoeft geen verder betoog dat een succesvolle zware schadeclaim vanuit de Nederlandse regering de financiële draagkracht van 3M Belgium dermate kan aantasten dat de financiële steun vanuit 3M Company op termijn dreigt weg te vallen. Daardoor kan een sneeuwbal effect ontstaan waarbij alle saneringsafspraken die tussen 3M Belgium en de Vlaamse Regering, bij monde van de Vlaamse minister van Omgeving, werden afgesloten, in de toekomst ernstig gehypothekeerd kunnen worden.

1. Heeft de minister intussen al overleg gepleegd met haar ambtsgenoot in de Nederlandse regering teneinde een duidelijk zicht te krijgen op inhoud en mogelijke impact van de recente ingebrekestelling van 3M Belgium door de Nederlandse overheid?

Zo ja, wat is de inhoud van die ingebrekestelling en welke impact kan ze op termijn hebben op de saneringsafspraken en -maatregelen die tussen enerzijds 3M Belgium en anderzijds de Vlaamse Regering en haar administratie van kracht zijn?

Zo niet, waarom vond een dergelijk overleg nog niet plaats, en zal de minister alsnog daarvoor een initiatief nemen?

2. Heeft de minister intussen al stappen gezet ten aanzien van 3M Belgium en/of 3M Company om absolute zekerheid te verwerven dat 3M Belgium alle aangegane saneringsafspraken en alle opgelegde saneringsmaatregelen ook na medio 2024 integraal zal naleven?

Zo ja, welke zekerheden werden op dit punt al verworven?

Zo niet, waarom nam de minister, rekening houdend met de verontrustende rapportering in de recentste jaarrekening, daaromtrent nog geen initiatief?

3. In welk noodscenario of 'plan b' voorziet de minister als 3M Belgium na medio 2024 zijn saneringsafspraken en -verplichtingen niet langer na kan komen, om te vermijden dat enerzijds alle nog openstaande saneringskosten op de rug van de Vlaamse belastingbetaler zullen terechtkomen en anderzijds alle bedrijven en burgers die schade leden ingevolge de door 3M Belgium veroorzaakte PFAS-verontreiniging volledig in de steek worden gelaten?

ANTWOORD

op vraag nr. 1061 van 20 september 2023

van **BART CLAES**

1. Ik heb inderdaad overleg gehad met de Nederlandse Minister Harbers. Nederland is in onderhandeling met 3M en begroot op dit moment nog haar schade. Ik kan hier dus geen uitspraak over doen. Naar mijn huidige kennis zal er geen impact zijn van de Nederlandse vordering op de uitvoering van de saneringsverplichtingen van 3M.
2. In het Sitebesluit van 31 maart 2023 zijn door de Vlaamse Regering termijnen vooropgesteld voor de opmaak van bodemonderzoeken en bodemsaneringsprojecten. De verplichtingen van 3M Belgium met betrekking tot de bodemverontreiniging die door haar veroorzaakt is, worden op basis van het Bodemdecreet opgelegd door de OVAM.

Op 27 oktober 2022 is door de OVAM het eerste gefaseerde bodemsaneringsproject voor het woon- en landbouwgebied in de onmiddellijke omgeving van 3M conform verklaard. De start van de ontgravingswerken in de tuinen is voorzien voor uiterlijk 1 mei 2024.

Het gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek voor het overige woon- en landbouwgebied is op 31 mei 2023 conform verklaard door de OVAM. Er is opgelegd dat het gefaseerd bodemsaneringsproject voor dit gebied uiterlijk op 1 oktober 2023 moet worden ingediend.

Op 19 juli 2023 zijn de gefaseerde beschrijvende bodemonderzoeken voor de deelgebieden Natuur en Linkeroever door de OVAM niet-conform verklaard aan de bepalingen van het Bodemdecreet. Er is opgelegd aan 3M dat tegen uiterlijk 1 oktober een gewijzigd gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek voor deze deelgebieden moet worden ingediend.

Het gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek voor het 3M-terrein en de industriële omgeving wordt verwacht tegen uiterlijk 31 december 2023. Het geïntegreerd beschrijvend bodemonderzoek waarin de risico's op verspreiding, de ecotoxicologische risico's en het grondwater voor het hele betrokken gebied met impact van 3M worden onderzocht, wordt verwacht op uiterlijk 31 december 2023.

De OVAM zal bij de beoordeling van deze bodemonderzoeken en bodemsaneringsprojecten termijnen opleggen aan 3M Belgium voor de uitvoering van de vervolgstappen.

Indien de opgelegde termijnen niet worden gerespecteerd door 3M Belgium kan de gewestelijke toezichthouder van de OVAM optreden op basis van het Milieuhandhavingsdecreet. Op 26 september 2023 heeft de OVAM een raadgeving aan 3M Belgium gericht om de hierboven aangegeven termijnen van 1 oktober 2023 te respecteren.

Bij niet-naleving van de opgelegde termijnen kan de OVAM via een proces-verbaal dit milieumisdrijf vaststellen. De OVAM kan via een bestuurlijke maatregel aan de overtreder een regularisatiebevel met bestuurlijke dwangsom opleggen voor het alsnog uitvoeren van de verplichtingen.

De saneringsovereenkomst die op 6 juli 2022 werd afgesloten tussen de Vlaamse overheid en 3M Belgium bepaalt dat 3M een bedrag van 250 miljoen euro moet waarborgen voor het uitvoeren van prioritaire saneringsmaatregelen. Op 3 oktober 2022 heeft 3M Belgium een onherroepelijke garantie voor dit bedrag bezorgd ter dekking van deze maatregelen. De saneringsovereenkomst stelt uitdrukkelijk dat 250 miljoen euro geen bovengrens is van de saneringsaansprakelijkheid van 3M.

3. Op 14 juli 2023 heeft de Vlaamse Regering een voorontwerp van decreet tot wijziging van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 principieel goedgekeurd. In dit voorontwerp is een wijziging voorzien die de OVAM de bevoegdheid geeft om een saneringsplichtige te verplichten om op haar verzoek financiële zekerheden te stellen tot waarborg van de uitvoering van de wettelijke saneringsplicht: beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering en eventuele nazorg.

Als dit wijzigingsvoorstel na de parlementaire behandeling wordt goedgekeurd, zal de OVAM na inwerkingtreding ervan dit instrument in voorkomend geval ook kunnen inzetten tegenover 3M Belgium als saneringsplichtige persoon als de contractueel gestelde waarborg in het kader van de hogervermelde saneringsovereenkomst niet zou volstaan om de uitvoering van de saneringsverplichtingen te waarborgen.